

Asia: VN/30163/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi

Visio

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon visiota?

Kyllä / En. Jos ette, kuvaillkaa mahdolliset muutostarpeet.

Kyllä

Mahdolliset muutostarpeet.

-

Tavoitteet

Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon neljää tavoitetta?

Kyllä, tavoitteet vastaavat omaa näkemystäni

Jos vastasitte en, kuvaillkaa tiiviisti mahdolliset muutostarpeet.

-

Toimenpide-ehdotukset

Tässä on lueteltu yhdeksän toimenpidekokonaisuutta. Mitkä raportin toimenpide-ehdotuksista ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa? Valitse ensin yksi (1) haluamasi toimenpidekokonaisuus ja kirjoita sen jälkeen haluamasi toimenpide-ehdotukset alla olevaan tilaan kaikki peräkkäin. Valitse yhteensä enintään viisi (5).

Kulttuurin kukoistava toimintaympäristö [Lukukeskus kannattaa sivulla 25 mainitun kirja-alan selvityksen ja sen pohjalta laajemman kansallisen toimenpideohjelman tekemistä. Elävä kirjallinen kulttuuri ylläpitää kansalaisten lukutaitoa ja luo koko sivistyksen pohjan. Toimenpideohjelman tavoitteena tulee olla kulttuurin, taideharrastusten, kirjallisuuden sekä yleisten kirjastojen saavutettavuus. Näillä toimilla vahvistetaan lasten ja nuorten lukutaitoa, mutta myös kaikenikäisten kiinnostusta kirjallisuuteen ja lukemiseen. Jokaisella tulee olla oikeus osallistua taiteeseen ja kulttuuriin. Toimenpiteiden tulee edistää lasten ja nuorten yhdenvertaisia mahdollisuuksia laadukkaaseen taide- ja kulttuurikasvatukseen ja parantaa taide- ja kulttuuripalveluiden saatavuutta

ja saavutettavuutta lapsille ja nuorille kaikkialla Suomessa. Toimenpiteiden toteutumiseksi on varmistettava että kulttuuri- ja luovien alojen julkinen rahoitus ja rakenteet tukevat toimenpideohjelman toteutumista. Tarvitaan tavoiteaikataulu taide- ja taidepoliittisissa suuntaviivoissa asetetulle kulttuuribudjetti prosenttiin -tavoitteelle.]

Oma roolinne tulevassa toimeenpanossa

Millaisena näette oman tai edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisenselonteon toimeenpanossa?

Lukukeskus on vuonna 1972 perustettu kolmannen sektorin toimija, joka toimii linkkinä julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Lukukeskus on lukemisen ja lukutaidon asiantuntija, jolla on ajantasainen yleiskuva lukutaidosta, sen haasteista ja toimintaympäristöstä. Lukukeskus on aktiivisesti mukana lukutaitoa ja lukemista edistävissä verkostoissa, sekä Suomessa että kansainvälisesti.

Lukukeskus on panostanut lukutaidon ja lukemisen edistämiseen etenkin niissä kohderyhmissä, jotka jäävät varhaiskasvatuksen ja koulujärjestelmän ulkopuolelle, kuten perheiden varhaislukemiseen neuvoloiden välityksellä ja nivelvaiheessa olevien nuorten lukutaitoon. Lukukeskus on ollut aktiivisesti mukana kansallisen lukutaitostrategian laatimisessa ja lukutaito-ohjelman jalkauttamisessa. Lukukeskus korostaa kolmannen sektorin toimijoiden vahvaa ja asiantuntevaa roolia lukutaitotyössä. Järjestöillä on hanketyön ansiosta korvaamatonta tilannetietoa ruohonjuuritason tarpeista, toimista ja niiden vaikuttavuudesta.

Tiivistelmä näkemyksistänne

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomionne.

Lukukeskus kiittää erityisesti Kulttuuripoliittisen selonteon kirjauksesta koskien kirja-alasta tehtävää laajempaa selvitystä ja kirjallisuuspoliittista ohjelmaa. Kirjallisuus, lukeminen ja lukutaito luovat sivistyksen pohjan. Riittävä lukutaito on edellytys kansalaisten osallisuudelle ja osallistumiselle ja luo edellytykset kulttuurihyvinvoinnille. Lukutaito vahvistuu vain lukemalla. Siksi on turvattava moniääninen, elävä kirjallinen kulttuuri ja sen alkutuottajien, eli kirjailijoiden asema. Kirjallisuuden tekijöiden luovalle työlle täytyy olla oikeudenmukaiset lähtökohdat ja riittävät taloudelliset resurssit. Tekijöiden tulee saada asianmukainen korvaus teostensa hyödyntämisestä nykytilanteessa ja myös tulevaisuudessa uusilla alustoilla ja käyttötavoilla.

Kulttuuripoliittisen selonteon toimenpide-ehdotusten toteutumisen kannalta olisi tärkeää nostaa taiteen ja kulttuurin osuus 1 % valtion budjetista. Lisäksi selonteon tavoitteena on oltava, että sen toteutumiseen sitoudutaan yli puoluerajojen.

Jäkkö Emmi
Lukukeskus-Läscentrum ry